

Олена Чепка

**СУЧАСНІ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

Навчально-методичний посібник

Умань – 2016

УДК 376(075.8)
ББК 74.3я73
С – 91

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту розвитку дитини
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 29 квітня 2015 року)*

Рецензенти:

Плахотнік О.В. – доктор педагогічних наук, професор Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка;

П'ясецька Н.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Сучасні системи спеціальної педагогіки та психології: навчально-методичний посібник / укл. О. В. Чепка – Умань : ВПЦ «Візаві», 2016 – 108 с.

У навчально-методичному посібнику представлено навчальну програму курсу «Сучасні системи спеціальної педагогіки та психології», текст лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання самостійної роботи та індивідуальних навчально-дослідних завдань, тематику курсових робіт та методичні рекомендації щодо їх написання, рекомендовану літературу. Навчальний посібник рекомендовано студентам спеціальності «Корекційна освіта», дефектологам, психологам-дефектологам, педагогам, які працюють у галузі спеціальної освіти.

УДК 376(075.8)

ББК 74.3я73

© О. В. Чепка, 2016

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини 2016 р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
ВСТУП	6
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ «СУЧАСНІ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ»	7
МАТЕРІАЛИ ДО ЛЕКЦІЙ	15
РОЗДІЛ I. СУЧАСНА СИСТЕМА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ .	15
1. Особливості організації спеціальної освіти в Україні.	
2. Система управління корекційною освітою в Україні.	
3. Структура системи спеціальної освіти в Україні.	
4. Проблеми та недоліки сучасної системи спеціальної освіти та шляхи їх вирішення.	
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ СИСТЕМ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	20
1. Особливості інтегрування дітей з порушеннями психофізичного розвитку.	
2. Система інклюзивної освіти України.	
3. Науково-методичні підходи впровадження інклюзивної освіти.	
РОЗДІЛ III. ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРИНЦИПИ І ЗМІСТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	35
1. Організація лікувально-профілактичної допомоги і відновлювального лікування.	
2. Система управління спеціальною школою.	
3. Види спеціальної освіти.	
4. Дошкільна освіта дітей з обмеженими можливостями здоров'я. Типи спеціальних дошкільних установ.	
5. Система професійної освіти для осіб з обмеженими можливостями здоров'я.	
РОЗДІЛ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ШКІЛЬНОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ РОЗВИТКУ.....	47
1. Організаційно-методичні засади навчально-виховного процесу дітей з особливими освітніми потребами у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів.	
2. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів.	
3. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах.	

РОЗДІЛ V. ЗМІСТ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПСИХОФІЗИЧНИМИ ВІДХИЛЕННЯМИ.....	51
1. Система спеціальної освіти дітей з труднощами в навчанні (затримка психічного розвитку). Варіанти навчання дітей з ЗПР.	
2. Система спеціальної освіти осіб з порушенням розумового розвитку (розумова відсталість).	
3. Система спеціальної освіти дітей з порушенням мови. Логопедія як засіб спеціального навчання дітей з порушенням мови.	
4. Система спеціальної освіти дітей з порушенням слуху. Спеціальні технічні засоби навчання для нечуючих дітей.	
5. Система спеціальної освіти дітей з порушенням зору. Особливості навчання сліпих та слабозорих дітей. Спеціальні засоби навчання сліпих та слабозорих.	
6. Спеціальна освіта при аутизмі і аутистичних рисах особистості.	
7. Спеціальна освіта осіб з порушенням опорно-рухового апарату.	
МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	71
ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ.....	74
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ.	76
ЛІТЕРАТУРА	82
ДОДАТКИ	83

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЗПР – затримка психічного розвитку

РВД – розумово-відстала дитина

НЛП – нейролінгвістичне програмування

ДЦП – дитячий церебральний параліч

РДА – ранній дитячий аутизм

ЦНС – центральна нервова система

ПМР – порушення мовленнєвого розвитку

СДЗ – спеціалізований дошкільний заклад

ФФН – фонетико-фонематичний недорозвиток

ММД – мінімальна мозкова дисфункція